

૨૬૩૪

પ્રસ્તાવના.

આ પુસ્તક સ્વસ્થાન વઢવાણના ખુદાવીંદ ઠાકોર સાહેબ
શ્રી દાજીરાજ સાહેબે વૈકુંઠ વાસ કર્યો. તા. ૫ મી મે સને
૧૮૮૫ સંવત્ ૧૯૪૧ ના વૈશાખ વદ છઠ્ઠને મંગળવારની રા-
ત્રીએ ઉપરનો અક્સોસકારક બનાવ બનતાં રાજમાં તથા
વઢવાણ શહેરની રૈયતમાં જે અક્સોસ ઉત્પન્ન થયેલ તે
ખરેખરો અહો દરસાવુંછું.

હું પિંગળ વિગેરે કાબશાસ્ત્ર જાણતો નથી તેમજ નિબંધ
રચનાના ગ્રંથ જોયેલ નથી, તેમ ધણું વિદ્યા તરફનું જ્ઞાન
મેળવ્યું નથી, તે બાબત ખુલાસો એટલો કે હું એક ફક્ત
ચુડગરનો ધંધો કરનાર મેમ્બી ધર્મનો હું વણીક છું પણ
આ અક્સોસનો બનાવ બનતાં ઘણા માણસો જેવા
કે ગોરધન જ્યથંકર આચાર્ય વિગેરે ઘણાજણે દિલગીરિ
બતાવેલ અને ખુદાવીંદ ઠાકોર સાહેબના ગુણનું જ્ઞાન
કરેલ તે સર્વેએ પોતાના મનની અંદર રાખેલ તે બાબત મેં
પ્રયત્ન કરી પ્રસિદ્ધ કરવા માટે હાલના ખુદાવીંદ ઠાકોરસા-
હેબ બાહાદૂર બાળસિંહજી સાહેબને અરજ કરી દાજીઅ-
ક્સોસ નામનું પુસ્તક બહાર પાડવા પરવાનગી મેળવી તે
બાબતમાં મારા બાળમિત્ર મિસ્તર મોવનજી અમીચંદ્રજી

(૪)

ધંચે ઘણીજ મદદ કરીછે તેથી તેઓ સાહેબનો હું આ-
ભારી થયોહું.

મરહુમ માહારાણા શ્રી દાજીરાજ સાહેબ સંવત ૧૯૧૭
ના પોસ શુદ્ધ સાતમને દીવસે જન્મ ધરે ત્યારથી તેનો ધ્ય-
હરો તેની લાવણતા તથા હુંશીઆરીનું વર્ણન આ જગો-
પર કરવા બેસું તો પાર નાવે પણ તેઓ સાહેબમાં અ-
ણહદ હુંશીઆરી હતી જેથી પોતાના વડા પીતા શ્રી રાજ્ય-
સંઘજી રાજ કરતા હતા ને પોતે રાજ્યાસન ભોગવતા હતા
તે વખત પણ ઘણી હુંશીઆરી ખતાવતા.

પોતે નાની વયમાં વઢવાણ તાલૂકા મૂલમાં યુજરાતી
તથા માસ્તર સાહેબ બવાનીશંકર ગિરજશંકરભાઈ પાસે
છંમેજી અભ્યાસ કરતા ત્યારે બણવામાં ચપળતા ખતાવી
આગળ વધતા. પોતાની આશરે ઉમ્મર થઈ ત્યારે
રાજકોટમાં રાજકુમાર કૌલેજમાં પ્રથમથી દાખલ થઈ
અભ્યાસ કર્યો, તેમાં ઘણા કુંવરો અભ્યાસ કરતા હતા.
પણ માહારાજ દાજીરાજ સાહેબની હુંશીઆરી ઘણીજ
વધી તેથી ગોરા લોકોનો પણ ઘણોજ પ્યાર મેળવ્યો. અને
પોતાને જ્યારે ગાદીએ બેસવાનો વખત નજીક આવ્યો
ત્યારે પણ હુંશીઆરીથી કામ કર્યું જેથી મુદત કરતાં ઘણી
વહેલી રાજની લગામ હાથ આવી, આવી વખતમાં મે.

(૫)

આ. પો. કલ એજન્ટ સાહેબ કરેલ નટસાહેબ કલ અ-
ખતારી સોંપવા પધારેલ તે વખતે રૈયતે આનંદમાં આમી
કોઈ વાતની રહેલ નહીં આ પ્રમાણે પોતે રાજ સ્વહસ્તક
ભીષું ત્યારથી રૈયતમાં સુખ ને શાંતી પ્રસરી હતી તેવામાં
પોતાના દિવાન ગણપતરાવ સાહેબને રાજ સોંપી પોતે
વિલાયતનો પ્રવાસ કરવા પધાર્યા ત્યાંજતાં ઈશ્વર ઈચ્છાથી
આગબોટમાં નુકશાન થયું તો પણ તે ધાર્મિક રાજસાહેબ
તથા પોતાના બંધુ વિગેરે સરવે નમ્રિંતથી હરકત રહિત
થયા. આ પ્રમાણે ઈશ્વરે બચાવેલ પણ બ્યારે દેહ છોડ-
વાનો વખત ખરેખરો થયો ત્યારે ઈશ્વરે રાજમાણસો તથા
રૈયત ઉપર ક્રોધાવેશ બેઠા દયા નહીં લાવતાં માહારાજ
દાજીરાજ સાહેબને સ્વર્ગમાં લઈ ગયા તે મહા અનર્થ થ-
ઈ ગયો છે.

આ માહારાજાએ ગાદી હસ્તકમાં આવવાના વખતમાં
એક મહા ધર્મનું કામ કરેલ છે તે અત્યારે જણાવવાની
જરૂર છે તે એકે સિંહાણીના દરવાજા પાસે ગઢેડી માતાનું
સ્થાનક છે ત્યાં હરહરેશ્વર દસરાને દિવસે ૧ પાડો તથા ૧
બકરો વીગેરેનો વધ થતો તે આ દયાળુ દિલના માહારાજાએ
રૈયતને ખુશી કરવા તથા તે પ્રાણીનો વિનાશવાર્ય વધ થતો
અટકાવવા મહેનત કરી તથા હરીદાસબાઈ દિવાન સાહે-

(૬)

બનો મત લઈ બંધ કર્યું આવા કાર્યથી તેમનું આમ છોટી
 ઉમરમાં સ્વર્ગવાસ થવું હોયજ નહીં પણ હિંદુરેઅજથી
 બનાવ બન્યો તે ઘણોજ કાળો ધા રૈયતપર થયો છે પણ શું
 કરવું કોયનું જરા પણ બળ ચાલવાનું નહીં જોયીજ આ
 દિલગીરી સહેવી પડી છે પણ આ દિલગીરીની યાદ માટે
 આ પુસ્તક બહાર પાડું છું હાલમાં મહારાજા શ્રી બાળસિ-
 હજી સાહેબ રાજપાસનપર છે તે પણ ઘણે દરજ્જે પો-
 તાના બંધુની ખોટ પુરી પાડવા તથા ન્યાયથી કામ લેવા
 પોતે રાજ્યાભિષેક વખતે રૈયતને વચન આપેલ છે તે પ્રમાણે
 રૈયતને સાચવે છે ને સાચવશે માટે હિંદુરને મુતિ સાથે
 અરજ કરીએ છીએ કે એ મહારાજાનો અમારાપર ઘણોજ
 મનેહકારી બાવ થાય ને રૈયતને રાજી રાખે ને તેમનું રાજ
 ગંગાજળના જેવા નિર્મળ ન્યાય સાથે અવિચળ તપે એમ
 હું તથા રૈયત સરવે આશીશ આપીએ છીએ તે પુર્ણ થાય.

તા. ૭—૧૦—૮૫.

તથાગૃ.

૨૬૩૪

દાઝઅફસોસ સાગર.

છંદ.

કરે રવી વિનાસ જ્ઞેમ ઓ અંધકારનો,
પડે પ્રકાસ તેત તે, વિદ્યા તણા વીચારનો;
વહેમ વિનાશ થાએ, શોક અલ્પ વારમા;
શુરાત્થી જણાઅ તો, સારને અસારમા;
થએ નરેસ સાન વાન, વઠવાણ પુરનો;
શ્રુતિર્તિથી પ્રકાસ, અંદ્ર જ્યારે ખીલીએ;
નરેસ દાઝરાજ, અજકાળે તે રૂંડું કરું;
વિદ્યા વીસેશ સલાજ, ધરોપમા અતી માનમયું;
શું પુતરે અંદ્રશીહ તણા, ગુલામ મુખ શું કરું;
વીચાર મોટા આદરા, કામ પુરું ન થયું;

છંદ બુજંગી.

ખનસઓ રૂડો માર્ગ રાજેશ્રી ખાગે, અનીપુરજનવા લખાંકોશ આગે;
અતીશુતી પંથી વખાણે વધારી, સુધારો કરી અતી વિદ્યા વધારી;
વદે આશીશોએ લોકો વિશેષે, રજે વેઠવા આપના ગુણ રેશે;
પસુને ગમે રસ્તો ખાંધેલ સારો, સુધારો કરી અતી વિદ્યા વધારી;

પગે બેલ ઘોડા ધરી વર્ગ પુરો, પ્રીતે આગગાડીમાં બેથે મધુરો;
 વિલાતિ ઘોડાનો અતીનાજ શરો, સુધારો કરી અતી વિદ્યા વ૦
 સિધ્ધે સાફ રસ્તો સુવૃક્ષો સુહાવે, અતી રમ્ય દેખાવ દ્રષ્ટેજ આવે;
 ઘણા કામ કરી અતી વિદ્યા વધારી, સુધારો કરી અતી વિદ્યા વ૦
 વળી સાંજના પાચ વાગે જ્યારે, અતે ઘોડા ગાડી આવે ત્યારે;
 પધારે માહારાજ જુપાજ ત્યારે, બેશી જાય ફરવા ઉમંગ ત્યારે;
 ફરે શેહેરની પોતે ચોપાથે ત્યારે, બેઠો જ્યારે રાજ જુપાજ ત્યારે;
 'મનાબો હવા મેલને સારો બાગે, તપાથે મુકામો કરી યા ઉમંગે;
 પશી રાતના આઠ વાગે જ્યારે, આવે શેહેરમાં અમ્વારી ત્યારે;
 પધારે માહારાજ મુકામ જ્યારે, પીવે ચાય પાણી હુંલાથ ત્યારે;

બેઠો બૈ જુડતો તારોરે અંગે આઈ પાર ઉતારો અંરંગ.
 વદી છઠ બોમને સાંજેરે, કિંધા વાસ દાજરાજે.

સવંત ૧૯૪૧ ની , વદી છઠ ને મે માસ;
 સમીસાંજ રવી આડમતાં, રાય ગયા કૌલાથ. વદી છઠ.
 જામનગર ન ઝંડુંબટે તે, વૈદકશાસ્ત્રના જાણ;
 પ્રાણુથી પ્યારા અતીથે રાખી, અખંડ આપું શું જાણ. વદી.
 તણુ ડીવસ સુધી શાંતી રહીને, વૈદક બોલ્યા એમ;
 વરણુ એકથો આઠ કરાવી, અતી બરાબોછે વેહેમ. વદી.
 આમલી રાતે સુંવાણુ થઇને, ઉઠી બેઠા જુપાજ;

(૬)

ઈશ્વરની ગતી જાણી નહી, આત્મં થનાર છે કાલ. વદી.
મહોપતીએ માનાયું એવું, ધરી શુંવાણની ધીર;
કુપ્ત વેળાએ મગ્ન ના રહે, એવા સુખના રંજન વીર. વદી.
દાર્કનર કલકતેથી આઠ્યો, વૈદકમાં હેંશીયાર;
ચન્દ્ર એકાદશ હજાર આપી, તેડાવ્યો હતો દરબાર. વદી.
ચડવાણ મુંબાઈ ભાવનગરને, નગર પડી છે હડતાળ;
મદ્રાસ વિલાયત માંહી, સાંભળી પ્રગટી છે ગ્રાળ. વદી.
નળ નખાવીયાં દીવા કારણે, પ્રજાને લેવા સુખ;
ધરમરાયે જરા વેહેમ ન લાવી. કેમ થયું આ કુપ્ત. વદી.
ગામ વસ્તુ નીજ નામથી સાર, દાજીપર કહે નામ;
ઈંદ્ર સમો હવા મેલ ચણાયછે, યાશે અતી મોટું ધામ. વદી.
મદ્રાસ શેહેરના ગજપતીની, કુંવરી શીતા છે બાળ;
હાથે વાળે દાજીરાજ વળા હતા, મદ્રાસ શેહેરમો ગ્રાળ. વદી.
મુખ જોઈ મન મગ્નન રહે, ઈંદ્ર જેવું શુભ રૂપ;
હિંદુસ્થાનમાં ખંડ બધામાં, થયો નથી કોઈ ભુપ. વદી.
કુરોપખંડમાં આપ સધાવી, ગયાતા ગામો ગામ;
હિંદુસ્થાન ખંડ બધામાં, નામ રહ્યું હામો હામ. વદી.
વિલાયતથી માલ અતી મંગાવ્યો, પ્રજાને લેવા સુખ;
એંગી હજારના પુસ્તક લીધા, હજારીની સનમુખ. વદી.
ખાનગી પોલીસ પોતાના, સાઠ કિધા અસ્વાર;

(૧૦)

ખતાવુ વાર અપાર પરીદી, છુટ પરીદી હજાર. વદી.
 વધ પોતાની અતી હતી છોટી. વરસ વિશ ને ચાર;
 મુણુ હતા નીજ અક્રમર નેવા, કાષ્ઠમાં હોંશીયાર. વદી.
 ખાજાણુ બટ ને કવિ હજારો, મુખે કરે પોકાર;
 વડવાણુ શેહેરમાં આપ ગયાથી, વરતો છે હાજાર. વદી.
 રાણી રૂવે સતી સીતા શાંણી, દાથી રૂવે દરબાર;
 હથ હમ્મી મુખ ચારો ચરે નહિં, પ્રભ રૂવે બેસુમાર. વદી.
 હાજાર થયો એ વેળા, રૂવે છુટા અને બાળ;
 પ્રભ એમ શોક ધરાવી, કહેછે કરતુર આ વાર. વદી.

૫૬, ચોપાઈ.

હાજાર થયા ઘેર ઘેર, એતો કેવાપો કાળો કેર;
 હડતાળ પાડી હાટે હાટે, ઘણા લોક રૂવે વાટે ઘાટે.
 નરનારી પ્રદ ને બાળ, મા'યા કલ્પાંત કરવાને હાલ;
 બણે રોષને કરી આંખો રાતી, કંઈક કરચકી કુટેછે છાતી.
 કંઈકે મુઠેલ હાથ કપાલે, આજ ગજબ થયો એમ બોલે;
 રોવા મા'યા લોકો ટોળે ટોળે, આંખું ચોલેને આંસુ ઢોળે.

— ❦ ❦ ❦ —

(૧૧)

જન્મતીથી—દોહરો.

મુની ભૂમી ભક્ત થશી, પોશ માસ સિરતાજ;
સાતમ પેલા પક્ષની, જનમ્યા દાજીરાજ. ૧

કરેડ અલ્યાસ. છંદ મનહર—

બાળપણે બુધી ખીલી, લઈ સાત વિદ્યા તણું;
નિશાળે સુધારો કીધો, વઢવાણ ગામજી. ૧
જવાનીનો બોધ અતિ, સારો લાગ્યો તેહ થકી;
સાથે લેઈ કોલેજમાં, દોધાં સતી દામજી. ૨
રાજકોટ ગામ મધ્યે, રૂડી રીતે કોલેજમાં;
શિશુ પણે બોધ લીધો, લાવી મન હામજી. ૩
ઈંગ્રેજ ફારસી અતી, હિંદી ગુજરાતી બોલી;
ભણ્યા બલા બાવ થકી, બાષાઓ તમામજી. ૪

મુસાફરી ત્રિષે દોહરો.

કરી સફર પુરોપની, હિંદુસ્તાનમાં એમ;
દાજીરાજ તેવા હતા, અકબર મોગલ જેમ, ૧

(૧૨)

સ્વર્ગનાસ કયો તે મિતી,

જંદ દોહરા.

- અઢારસે પંચાશિએ, પાંચમિને એ માસઃ
બાલ્યાવરયામાં ગયા, દાજીરાજ કાઢાસ. ૧
- કરે રૂદન રૈપત અતિ, કેહેતાં કહ્યું ન જાયઃ
ફુખબર આવી દીનગિરી, મનમાંકેમ સમાય. ૨
- સજ્જન જાતાં સુખ નહીં, મિત્ર જતાં અતી કષ્ટઃ
સુરાય જાતાં વસમું બહુ, જાણે સર્વ સપષ્ટ. ૩
- સજ્જન કાઢે ફુખ અતી, મિત્રથી લહે વિરામઃ
સુરાયથી સાંતી મળે, રૈયતનેજ તમામ. ૪
- ગુણસાગર રાજ વળી, જુતા અમ શિરતાજઃ
તે અમથી અજગા ગયા, રાય દાજીરાજ. ૫
- આશાં પુરતા અમતણિ, દેતા સુખ સમાજઃ
આ વખતે મિલિ ગયા, રાય દાજીરાજ. ૬
- બંધર ખોટું તે કહ્યું, દગો દધને આજઃ
ગોરધન કે તું લઈ ગયો, રાય દાજીરાજ. ૭

લક્ષિત વૃત્ત.

અરર ઇશ્વરા, કોપ તે થયો;
 અમુસ સુખનો સ્વાદતો ગયો.
 પુર નિવાસિયો, કુખિયા થયા;
 વરધ માનના, શ્યામ એ ગયા. ૧
 કલપ વૃક્ષતો, નાશ પામિયું;
 ખચિત કષ્ટ તે, આમ આવિયું.
 દિરધ કૃષ્ટીથો, કાયદો કર્યો;
 જર આજ તે, વેગજો ધર્યો. ૨
 પરમ ઇશ્વરે, દાહરાજને;
 હિમર છોટિમાં, તેડિઆ કને.
 પણ વિચારજે, તેહના હતા;
 સકળ સૃષ્ટિના, હીતમાં જતા. ૩
 ગુરકસ્વારને, પોલિયો ધણા;
 હજાર માનવી, કુઃખિ તે તણા.
 મરસ હેંશથી, જેલને રચી;
 જગતમાં રહી, આખર મચી. ૪
 મદદ જો કરી, ધર્મશાળમાં;
 વણિક માજને, કીધિ હાલમાં.

પુર બનાવિયું, દાજી નામનું;
 અમર નામ છે, એમ કામનું. ૫
 મનન યૌ કયું, દેશમાં કરી;
 યુરપમાં ગયા, હામ આદરી.
 અગતજોડમાં, આગ લાગતાં;
 દિલ કરી નહીં, મચ્છવે જતાં. ૬
 તરત કણથી, દૂર તે થયા;
 પરમુલકમાં, હેંશથી ગયા.
 ચપળતા કરી, ખ્યાતિ પામિયા;
 મુદત થોડીમાં, દેશ આવિયા. ૭
 વતન આવિને, શીતને વર્ષા;
 દિપક જ્યોતનાં, કામ આદર્ષા.
 નળ નખાવિયા, ગામમાં વળી;
 જન જુએ સહુ, જુથથી મળી. ૮
 મન વિચારથી, કામ આદરે;
 નિમિશ માત્રમાં, પુર્ણ તે કરે.
 નવિન યુક્તિઓ, આદરી ધણી;
 જળ મહેલને, કોટ બાંધણી. ૯
 વન બનાવિયું, વૃક્ષથી અતી;

મનુષ્ય જાણતા, ઇશ્વરી ગતો.
 અભય દાનતો, આપતા ઘણું;
 દુષ્ટ વિદારતા, માનવી તણું. ૧૦
 અરજ જે કરે, મૂખથી જહી;
 જીભનિ વાત તે, સાંભળે નહીં.
 ધરમ રાજવી, ચાંલિ નીસર્યા;
 પરમ શીતને, દુષ્ટિઆ કર્યો. ૧૧
 પુરણ પુન્યથી, જોડ થૈ હતી;
 પલક વારમાં આમ રૈ જતી.
 સમજ સાચ તો, સૂખનો હતો;
 નસિમ લેખથી, તે રહ્યો જતો. ૧૨
 બરણ પોષણો, સાધુનાં થતાં;
 હરે હમેશ તે, આશ આપતાં.
 અમળ આપજો, આવી રીતનું;
 ધરમ કામ તે, દેશ હીતનું. ૧૩
 ન જગનાથજી, આવિરે દયા;
 પલક એકમાં, લેઇ તો ગયા.
 રૈયત સૌ વળી, શોકથી રૂએ;
 અકુળ કામ તો, તેહનાં જુએ. ૧૪

(૧૬)

રમુજ ખૌ કરે, બંધુ રાજમાં;
વચન પાળતા, રાજકાજમાં.
કદિ કધું નહીં, બાળ સિંહને;
સુકન એક તે, આવી બીહને. ૧૫
ગરવ જોડિને, કામ તે કરે;
જન દુખી તણાં, દુઃખ તે હરે.
સજ્જ આંખ છે, સર્વજનના;
દિલગિરી રહી ગોરધનના. ૧૬

— ❀ ❀ ❀ —

(૧૭)

રામ ભક્તી.

વૈરભી વનમાં વલવસે એ રાગ.

રૈવત સરવે રૂદન કરે, આંખે આંસુની ધારે;
દાહરાજના ત્રિપોમથી, ધરે શોક અપાર. રૈવત. ૧.
સંવત સો ઓગણીશની, સાલ એકતાળીશ;
કાકોર દાહરાજજી, તપા કૈલાસ દીશ. રૈવત. ૨
વૈશખે અકસોસમાં, બદ છઠને દીન.
મંમળવ્વરની રાત્રીએ, થયા સોડ સાધીન. રૈવત. ૩
ન્યાયના ન્યાયાદિશને, દીવાની ફોજદાર;
સિપાઈ લોકો હજારના, કરે કવિયો પોકાર. રૈવત. ૪
એકૂત ખેતી કરે નહીં, રહે ખતી ઉદાશ;
નેરૂદી કરે પર મામન, તેતો જુલ્હીઆ આસ. રૈવત. ૫
શોની, મોચી, હુકારને, ધાંચી, ખિલ ને લોક;
મુતાર, મુવર, આલિઓ, પાગ્યા અત્યંત શોક. રૈવત. ૬
અવાસ, તંબોળિ, લોટિયા, આરણ, બરવાડ જન;
મટકી મુકીને હેઠળે, ફરથર ફૂલે છે તન. રૈવત. ૭
હજમ, માળી, મુનારને, દેપાળા ને અપાર;
બિસ્તી, મુસાફર, આલિઓ, રહે શોક મોઝાર. રૈવત. ૮
આલણુ બિલ્લા માત્રે નહીં, ભોગી રજા છે શાંત;

(૧૬)

ટલિઆ ટેલ સુકી બધાં, સેલ બોલે ન ભાત. રૈયત. ૯
 તમર મુંધઈ બેઠમાં, સૂણી બધાની છે આજ;
 વઢવાણ મદ્રાસ થેહેરમાં, પાડી હોટે હડનાજ. રૈયત. ૧૦
 બાવતગર વિલાયત તે, નાના મોટાં જે ગામ;
 હડનાજ છે ફુકાનને, રૂએ લોક તમામ. રૈયત. ૧૧
 મોર કરે નહીં મોરીઆ, ભાટ ચારણ રોય;
 મોક ધરે નરનારીયો, બોલે ચાલે નહીં કોય. રૈયત. ૧૨
 કાંધાર મી વઢવાણના, દાજરાજ દયાજ;
 દંદાસન તેને આપુંહથે, કહે કરતુર લાલા. રૈયત. ૧૩

સંક્ષિપ્ત.

અરર આ હરી આમ શું કયું,
 હલત થાય છે દખિને હથું;
 ગરિબ છોડીની દામ ન ગણી,
 અરર આમ તે શું કયું ધણી ૧
 છુપત કુડનાં કામ તે કયાં,
 શરીર સ્થપને વેગળાં ધર્મા;
 અન્ય ગામને શોક આપિયો,
 ગરિબ લોકને શોક આપિયો. ૨
 વચન ચંદના નવું આપતું,

(૪૬)

મધુર બોલથી સૂખ તો થતું;
 નયન નીરતો પુર જાણ છે,
 યરર અંગ આ આજ થાવકે. ૩
 કપડથી હવું સુખ તે હરી;
 સરસ જનને મૂકી તે ધરી;
 ગમત આ સમે બાંગી સૌ પડી,
 રમત રંગ તો દૂર જ પડી. ૪
 ગુપ્ત શોક તો અંગમાં વળી,
 અધિક ઉપજે દાહ અંગથી;
 કહણ કાળજી કાટવું નથી,
 અધિક ઉપજે હાદ અંગથી. ૫
 પરમ ગૂણનું શુભ માતરે,
 પ્રથમ રાખતો મૂળ નામરે;
 સરસ નીતિનાં કામ સૌ બલા,
 જનરથી જુએ કોડ દાખલા. ૬
 અરર એ જુએ સ્વર્ગમાં ગયા,
 અતિ ઉદાસિ આ પ્રાણીએ થયા;
 હજુર ખોલીસો માતવી મહા
 નજરમાં પડે શોક ને તણા. ૭
 જરૂર તે હવે શોક સાધરે,

(૨૦)

અતિ હિંસાકામી જાનમાં ફેરે,
 અરે કુંડુના ધર્મ રૂઢરે,
 રામ નામ ને વાળ વાળરે. ૮
 ઉમર ઘોટિમાં તેલતો હતા,
 અધિક ઉમરે તોય શીખતા;
 સકલ જાનને સુખ આપતા,
 અમળ શબ્દો સુખ ભાખતા. ૯
 પરમ બોલતો લોકના કરે,
 બરે તેલતે આપતા કરે;
 મગસમાં બાંધે નેશુ આપતા,
 પરમ ઇશ્વરી શ્રીક શીખતા, ૧૦
 પરમેશ્વરી પ્રભુ શું લને બડું,
 અરે ભોક્ષાં મન ને અડું,
 મનને કામતા પૂરિ આપતા,
 ગરબ પ્રાણનું દૂષ આપતા. ૧૧
 પરમ રામ તો બાલરામ હતા,
 પરમ હિંસર તે રહ્યા જતા;
 અધિક શોકના આધ અંધ છે,
 અરવ બાણસીદેવ બંધ છે. ૧૨
 અરે શ્રીક તો ના કથારે,

(૨૩૦)

જનમ તો બધો જો વૃથાપરે;
કજિ તણો બધો કાર તે સખો,
પણ શોકનો આં બગીપો. ૧૩
કમન થું કહે મંથમાંપરે,
પરમ શોક તો ના સમાપરે;
કરુણભાજ કે પ્રાણ જાપરે;
રણ માજરે રહન થાપરે. ૧૪

દોહરી.

નારી સા વદજાણી, શોક પરેજ અપાર;
જાપવાને હોમત નથી, જાપતાના વેપાર. ૧
તાંબાને પીતળ તણાં, હડે બરે નહીં નાર;
શોક અતી નજરે હડે, જુઓ મરીતા તીર. ૨
આજુપણ ઉમદાવળી, સાડા રંગના જેલ;
પહેર્યો નજરે નવ પહે, તણ્યા સોએ તેલ. ૩
પરપ અને સૌ પ્રેમદા, પહેરે વચન રવેત;
સજાગરો સરવે તણ, રૂદનથી દીન સિત. ૪
શોક સરવે વરણવાં, બાપે મોટો મંથ;
રેવત સરવે રૂદન કરે, આજાતં કાજાતં પંથ. ૫

(૨૨)

જરૂરી.

બેડાબાઈ જુડતો તારોરે અંબેઆઈ પાર ઉતારો એ રાગ.

અરે કાબુ રાજા એવોરે, મળે પ્રથિરાજના જ્યો. ૨૬.

કાયાધરી પરમારથ કાળે, કીધાં કરોડો કામ;

દેવ બરાબર આ ફુનિઆમાં, નિશ્વજ રાખું નામ. અરે કાળ. ૧

વઢવાણ સ્વસ્થાન મંદીરે એ તો, મોટો બાગ્યે મોભ;

બરદરિએ માફે નાવજ જુડયું, અતી યાચેછે ક્ષોભ. અરેકાબ. ૨

એક ઘણો થયો વાટેને ઘાટે, હાટે પાડી હડતાળ;

હીમત હારી રૈયત બેઠી, કોય જુઠા બાળ. અરે કાબ. ૩

કારતના કારભારીએ કીધ, બંધ સુકાવાનાં કામ;

નિશાળીઆને છોડી મુકવા છે, બંધ કીધાં તે મુકામ અરે. ૪

પશુ પક્ષી શોક ધરેછે, નર તારી ગુરે જમ;

રામ લખમણના વિપોગથી, અંબપુરી ગુરે એમ. અરે. ૫

એવે વખતે જન સરવની, આંખે આંસુની ધાર;

અહો પ્રભુ આશું કીધું, એમ કરે ઉચાર. અરે. ૬

જેતાં જણાઓ સુરજ ગાંખો, બાંશી જુમિ બર્મકાર;

લોક પડ્યાં શઉ શોકંધી હએ, સુનો દીસે સંસાર. અરે. ૭

દવાખાનામાં દરદીઓ હએ, કેદી હએ થઈ લાચાર;

નિશાળના નિશાળીઓ હએ, માદ કરી ઉપકાર. અરે. ૮

મેઠા મોઠા પંડિત પોકારે, એનો ભાગ આધાર;
 માણે લોકનો ગયો સ્નેહી, ડાહ્યણનો દેનાર. અરે. ૯
 કોણ ફીકર લોકોની કરશે, હરશે હરકત ત્રાશ;
 અંતરનો યો લખાણુ ઉચરે, પરમારથનો પરકાશ. અરે. ૧૦
 પ્રાતાવાડ વઢવાણનો રાજા, પ્રજા તણે પ્રતિપાળ;
 નક શાણી સરકારનો સુખો, ડાપણુદાર દમાળ. અરે. ૧૧
 માનવી માતર જે જે જગતમાં, જૂઠી જૂઠી બધી જાત;
 માબજતાં શોક સાગરમાં પડી, વારે વારે કરે વાત. અરે. ૧૨
 ખંડારકની ખમરો પોચી, નગર પરાંને ગામ;
 માબજતાં થયા સરવે બેદારી, કોઈ કરે નહીં કામ. અરે. ૧૩
 નારી નરો તેના નામને રૂચે, પુરો સંભારી પાડ;
 જે દિશાએ દાઝરાજ ગંધા હશે, રૂચે ત્યાં ઝાઝાં ઝાડ. અરે. ૧૪
 વઢવાણનું ઉપ નામ સાંભળ્યું, ગયા પોતે જે જે મિટ;
 જતનો હેતુ મહારાણી જાણી, ભાવે ક્યો ચાદ મિટ. અરે. ૧૫
 થયો નથી નર થનાર નથી, જગમાં કોય તેની જોડ;
 પરમારથ જણે બહુ બહુ કીધાં, ઉપકારી કામ કરોડ. અરે. ૧૬
 વઢવાણની રૈયત સરવેતે, ન મળે તે ખૂંચાં દામ;
 કમ્બુરદાશ કે રૈ ગઈ દાજી, તમને મળ્યાં સોડી દામ. અરે. ૧૭

(૨૪)

કેલુશ.

જેમ એટ મોતી તણું, જેમ ઉતરી નીર;
તેમ ઉતરી વડવાણ તણું, ત્યાં ગયું છે હીર. ૧
બાબ લીંચો પરલોકનો, રહ્યું અવિચળ નામ;
પ્રીતે પર ઉકારનાં, કીધાં જેણે કામ. ૨

રાગ વણુઝારાનો.

દાજરાજ ગયા સ્વર્ગ લોકમાં, સુણો જનરે.
સાચે સાંચો કર્યું અપસોશ, ફુખી મુજ મનરે. ૧ ટેક.
બાળપણમાં બણ્યા વડવાણમાં, સુણો જનરે;
રાજકોટ બણી હણ્યા દોબ, ફુખી મુજ મનરે. ૨
બાળપણમાં વિદ્યા અતી પામિયા, સુણો જનરે;
મયા વૈકુંઠ તે અતી કોમ, ફુખી મુજ મનરે. ૩
ચાર વાગે ઉઠી આજસ ઝોડતા, સુણો જનરે;
તે જતી દુટી પડ્યો મોતી, ફુખી મુજ મનરે. ૪
બાણબાને લાડ બડાવતા, સુણો જનરે;
તે તો ગયા કૈલાસ દીસ, ફુખી મુજ મનરે. ૫
નિજ મતી પ્રમાણે ચાલે રાજમાં, સુણો જનરે;
તેને વાં હતાં પચાઈ, ફુખી મુજ મનરે. ૬
બાળપણ વૈકુંઠ પામિયા, સુણો જનરે;

સરવે રેષત રૂપે જનનાર, મુખે મુજ મનરે. ૭

વિદ્યાવાનની યુગ જનહુતા, મુખે જનરે;

ગયો નોધારાનો આધાર, ફૂળી મુજ મનરે. ૮

મહેર મુધારો ખટ્ટ ક્રોડ, મુખે જનરે;

ફરકુણુ સરવે નાશ, ફૂળિ મુજ મનરે. ૯

એવો રાત્ર ગયો શોક દહને, મુખે જનરે;

કવિજનની પુરતા આશ, ફૂળિ મુજ મનરે. ૧૦

દોંગી પુતારા લોભી લખાડ, મુખે જનરે;

તેની પરિહાથી કરે ન્યાય, ફૂળિ મુજ મનરે. ૧૧

રાજકાજમાં માને નહી કોઈનું, મુખે જનરે;

ધારા પ્રમાણે ન્યાય અપાય, ફૂળિ મુજ મનરે. ૧૨

ચાડીખોર ચાડી જો જઈ કરે, મુખે જનરે;

તેને નિશ્ચે હાણજ હોય, ફૂળિ મુજ મનરે. ૧૩

દાહરાજનો મન વિચાર, મુખે જનરે;

હુઆ જન કાવે નહીં કોય, ફૂળિ મુજ મનરે. ૧૪

ધોડા ગાડીતણી ધણો શોખ, મુખે જનરે;

હજુર સ્વારીથી ફરવા જાય, ફૂળિ મુજ મનરે. ૧૫

એવા ગુણુ હતા ધણા તેહમાં, મુખે જનરે;

દાહરાજ ગયા રજા માંય, ફૂળિ મુજ મનરે. ૧૬

(૨૬૫)

દોહરો.

ધુરંગા દિલ્લિ-ગાવ્યા, યુસાફરીને કાજ;
અયા અત્યંત હાલેયી, રાજા દોહરાજ. ૧
મદ્રામે પરણ્યા જઈ, ગજપતરાવને ષેર;
રાણી જીતા લાવિયા, તે દિન આનંદ સેર. ૨
ગ્વામ તણા દીવા અતી, સરોવણ બાંધ્યું સાર;
હા મહેલ બનાવવા, હતી હામ અપાર. ૩
આજરાજ ને બંધતું, માન્ય રાખતા બહુ;
રૈયત રાજના માનવી, આનંદ લેતા સહી. ૪
તે દિવસ સહુ વહી ગયા, થયો અતી અફસામ;
દાજ સમ કુદ્દો જતાં, રૈયતની ગઈ હોંશ. ૫
અમ્મ પારખી લાવતા, વુઈ સ્વારને કાજ;
પોશાકો અતી હિમદા, આપે દાજ રાજ. ૬
ખંડિત રાણિ પદમમાં, સદા થાય ગિરવાણ,
દાક્તર રૂઝ રોખિયા, દર્દિ કાજ વડવાણ. ૭
સ્વહસ્ત લીધું રાજને, રૈયતને અતી મુખ;
દાજરાજ રજા ગયા, ગોરધત કે હઈ દુઃખ. ૮

સોરઠી

મુળાગરે સરદાર તમે, બધા પ્રજાની પાસ;

- પણ નિશ્ચય અહીં નામના, કીધી દાજીરાજ. ૧
- પદવી ઉત્તમ પામિયા, કરી ઉત્તમ અંબ્યાસ;
સુધરેલા મહુથી સરસ, કહીએ દાજીરાજ. ૨
- મોટો અનુભવ મેળવ્યો, કરી પરદેશપર વાસ;
હમર છોટીમાં આપર, મેળવી દાજીરાજ. ૩
- સુખ કુખ સાંપડવા તણી, રાખી નહીં મન તરસ;
સ્વદેશની સુખ વાસના, કીધી દાજીરાજ. ૪
- વહેમ ખોટાં પરહરી, કરે ઘણો ધનસાર;
રૈયત કુખી મન ઘણી, કીધી દાજીરાજ. ૫
- થોડા દીન ધીરતા કરી, વસ્થા વિશ્વમાં વાસ;
કામ બલા આ કામ તે, કીધાં દાજીરાજ. ૬
- અનો કાઠિઆવાડમાં, કિર્તિ કરી પ્રકાશ;
કુળ અન્નવાતણુ કર્મ તે, કીધેલ દાજીરાજ. ૭
- ખડા ખહાકુર બહુ બલી, સૌમાં ક્યાં સમાસ;
લાખેલા જથ્થા બહુ બધા, રાણો દાજીરાજ. ૮
- કોઈ તારા કાંમમાં, કરી શકે ન કયાથ;
વખાણુ તારાં વિશ્વ સૌ, કરેછે દાજીરાજ. ૯
- મુકામો ને અદિયાં, તે રેહ્યાં અધીચળ નામ;
પાયા તે પાતાળમાં, ખાખેલ દાજીરાજ. ૧૦

મકાવાણા કુળમાં આતી, તુલ્ય જય તણો ઉત્તરય;
 ગણી અમુલ્ય ગવરનરે, દાખ્યો દાજીરાજ. ૧૧
 પીતા તારા વચનની, સાહા અમુલ્ય મિઠાસ;
 રહી ગઈ કરગુરદાસને, દીધમાં દાજીરાજ. ૧૨

દોહરા.

રાજસભા રણીયામણી, પંડિત પામે માન;
 અંતરે ધરી ઉદારતા, દે મહારાજ દાન. ૧
 સુરવાણી નરવાણીમાં, કાવ્ય કરે કવિરાજ;
 સુગતાં યાવ સદા સહુ, રાજેન રાજ સમાજ. ૨
 રડા જય દાજીરાજના, ગામોગામ ગવાય;
 દેગોદેશ તણી નરનારીયું, આત ધરી મુણવા માય. ૩
 જય જય જીવન જીવના, જોધારાનો આધાર;
 વિક્રમ જેવો તું હવો, નામ રહ્યું આ જાર. ૪
 બીંબડીના રાજ તણું, જયવંત રહું નામ;
 અસન હવું ધણું પેર પણુ, કીધું હેતે કામ. ૫
 સાવજાના દરબારનું, સાજુત કીધું ધામ;
 સ્વર્ગપુરી વડવાણુ છે, તેમ બુનાબું આમ. ૬
 પરકુખબંજન તેડ્યા, અકબર જેવા વીર;
 જાણે છે સૌ જલ્દ મહી, ધર્મ પુરંધર શીર. ૭

(૨૯)

કુસંપ કાન્ધો રાજ્યથી; સંપ તણું ધર્યું નામ;
રેવત સૌ રૂદન કરે, યાતાં આપું કામ. ૮
વય જોટીમાં તેમણે, કસિયાં શુભે સૌ કામ;
નામ રહ્યું સૌ જગતમાં, રાજ્ય હાજરોત. ૯

હરિગીત.

હે રામ તમારી ખાતર હુએ,
ખંધુ હુએ નિજ કામમાં;
સ્વેત હુએ અતી પ્રણી,
વળી શોક વાદ્યો ગામમાં.
હય સ્વાર પેદળ નોકરો,
હિમવારો અતી ધણા;
શોતા નાર હુએ મહેલમાં,
અકશ્યતા મન છે તે તણા. ૧
વિચાર હિમદાં ધારીન,
અનેક કામો આદ્યો;
તે પુર્ણ યાતાં વારનો જરા,
તોય તે અંધુરોં ધર્યો.
વળી લોક સુખને કાળ તે,
નજ માણી તણા બાજ્યા;

મન હામ પુરી નવ થઈ તે,
શેક ક્યાં સમાધવા. ૨

જીવ જાન મિત્રો તેહના,
નિજ રાજમાં ચિંતા ધરે;
કાણુ આપશે સુ વિચાર એના,
એમ જીજીયો એાચરે.
પુરોષી સોઢો તેહના,
તારીફ અતિશે મન કરે;
એમ રાય દાજી રાજ જતનાં,
રૈયત રોતી કરે. ૩

બાળપણમાં તાત પામ્યા,
ગર્ગતું સુખ જ્યાંહરે;
છેક છોટી ઉમર તો હતી,
પણ ચંચાઈ અતિ તારરે,
તે વખત ગાદી ઉપર હતા,
વડીલ પીતા તેહના;
તે શોક છોડિ જતન કરે,
દાજીરાજ દેહના. ૩
તે વરસ એકદશ થયા,

(૧૧)

મયાજ વૈકુંઠ ધાત્રમાં;
પ્રભ અતી રૂદન કરતી,
દીવસ અને જનમમાં;
તે પાંચ વરસે શોક સમીતે,
દાજીરાજ દેહતી.
નિજ રાજ બેઠા ગાદીએ,
મુખ પામિયા સૌ તેહતી. ૫
બાહુબા બળવંત બંધુ,
બાડ કરતા અતી બળા;
કુસંપ દીટો નહીં કદી,
અતિ સુંમમાં તો નહીં મળ્યા.
તે શીર બોલો રાજનો,
વૈશ્વક વદમાં આવિયો;
જેક ત્યામ આપે રાજમાં,
પણ શોક નહીં સમાવિયો. ૬
અર જીવનમાં અભિયા,
હવર પાસે આજરે;
દઃ મંત્રજે વૈકુંઠ પામ્યા,
રાય દાજીરાજરે.
કવિ શાસ્ત્રી તેના નોકરો,

(૩૨)

રૂદન કરે છે અતિ ઘણું;

ગોરધન કેહે શોકથી,

મુંઝાય મનકું મુલ્ય તાણું. ૭

દોહરા.

દાહરાજે જો કર્યો, દિર્ઘ વિચારી કામ,

ચંદ્ર જીવન સુધારિયો, પૂરી મનની હામ. ૧

રાજ કાળમાં કોપની, બદખોલ કરવા જવ;

જન સરવે તે દીલથી, ખાછળથી પહેલાય. ૨

કરવા ધારે કામ જે, જાણે નહી જન કોપ;

રાજનિતીમાં તેહનો, ઉમદા વિચાર હોય. ૩

તાર ચલાવ્યો પ્રીતથી, હજુર અદાલતમાં;

બેડ વાળે વાગતાં, ચંદ્ર જીવન છે ત્યાં. ૪

શીર છત્ર વહવાણુના, અલિ નિકળ્યા આત્મ;

કોપ થયો આ વિષમાં, જાતાં દાહરાજ. ૫

નાની ઉમરમાં વળી, ફેરવે જો નિવાસ;

રેપત રોતી સુકીને, ગમત પ્રજાની માસ. ૬

નિજ બંધને સોંપીકું, રાજકાળનું કામ;

દીકર હતી નહીં તેહને, ધરિયો જાણે આમ. ૭

પ્રજા હિત ધમ્મજો ધણું, સૌની પુરજો આમ;

બંધની રીત રાખજો, કહે ગોરધન દાસ. ૮

કુંડળીઓ.

કહો ચંદ્રસિંહ સુતને, માહુરાજ ધિરાજ;
 નામ હું શુભ જોહનું, રાજ દાજીરાજ.
 રાજ દાજીરાજ, રાય પ્રથવી પતી જોવા;
 ધર્મ કર્મમાં પરમ, અગમ જુહીના એવા.
 સાવધ દીર્ઘ દૃષ્ટી અને, સુરવીર તે સમજીલો;
 હામ હામ લોકો વદે, મુળ થકી અકબર કહો. ૧

દોહરા.

નારોગી નિર્દોષી તમ, અલ્પ અહાર મતિવાન;
 પરકુખભંજન રાય તે, રૂંદરા વિદ્વાન. ૧
 સર્વ રાજમાં એજ તે, વડું વડા ઉદાર;
 દીન કુખ ટાળક સર્વના, દાજીરાજ દરબાર. ૨
 ખુદાવીંદ ઠાકોર સાહેબ શ્રીજ બાલસિંહજી સાહેબનું
 હસ્તર અમ ઉપર અમળ રાજ રાખો.

છંદ દોહરા.

પ્રભુ નજરે તું નવ પડે, હમરે નહીં ઉચ્ચાર;
 જગ રચનાથી જાણીએ, તુંછે જગ કરતાર. ૧
 રાજ બાહુબા તણું, તપે જગતપર તેજ;
 સ્વતંત્રતાને ન્યાય શુભ, આપે અમને એજ. ૨

સમાપ્ત.

આ ચોપડી બનાવતાં જ્યો સોહેને આગળથી
આહક થઈ આપ્ય આપેલ નિચેના ગ્રંથસ્થોનો
હું આભારી થપોધું.

૫ માહારાણા શ્રી ખેચરસિંહજી	વઢવાણ.
૨૬ સોની દામોદર ટોકર મારફત	„
૧ દવે જટાશંકર રામચંદ્ર	„
૧ ઠકીલ પ્રજલાલ ચતુર	„
૧ સોની મગનલાલ જવજી	„
૧ સોની ચતુર નારણદાસ	„
૧ શેઠ હરખચંદ સુંદરજી	„
૧ સોની લકુ રણછોડ	„
૧ સુતાર બાવળ સુંદરજી	„
૧ સોની છગન નરોતમ	„
૩ નવરોબજી સોરાબજી	વઢવાણ શહેર સ્ટેશન.
૧ આદમબાન મિઆંબાન	„
૧ નરોતમદાસ વીરજી ટીકીટમાસ્તર	„
૧ રા. કેશવલાલ જુદરભાઈ	વઢવાણ.
૧ પારેખ નાનચંદ જયુ	„
૧ સોની હચ્છારામ જવજી	„
૧ સોની તલકશી કુલચંદ	„

૧ મેરાઈ લાલજી ધનજી	,,
૨ સોની દામોદર ટોકર	,,
૧ સોની કચ્છરા મકન	,,
૧ સોની ગીરધર દેવચંદ	,,
૧ સોની મગનલાલ હરીભાઈ	,,
૧ સોની કહાનજી મકનજી	,,
૧ સોની છગનલાલ જહાલજી	,,
૧ સંઘડીઆ મનોર વીરજી	,,
૧ વડીલ વર્ધમાન ચતુર	,,
૧ ધર અશાલ પુંજી	,,
૧ મેતા ધીરજલાલ કાનજી	,,
૧ મેતા બાવા કરશન	,,
૨ એચ સીમન	,,
૧ રજપુત સામતસંગ	,,
૨ શા નાથા મારજી	,,
૧ માળી બાબા હુંગર	,,
૧ બાવા મોતીરામ રામદાસ	,,
૨ જીએકથ વૈગાટ ફોરટી	,,
૧ ઠાકોર ખુમા શ્રજી	,,
૧ ખત્રી ખેતા કાજી	,,

૧ શા ગફલ નેસંગ	૧૧
૮ સીપાઈ મારફત	૧૧
૧ મુંગલ મળુ છામું	૧૧
૧ ચોન્દી ટોકર દામોદર.	૧૧
૧ સીપાઈ મલિક ખાપુજી બહર	૧૧
૧ દેપાળા ગીરધર રૂણજોડ.	૧૧
૧ સીપાઈ ગુલાબ સુલતાન	૧૧
૧ માળી ખીમા જીવા	૧૧
૧ સુવાર નેમા કાજી	૧૧
૧ સુવાર હરી કાજી	૧૧
૧૧ સપાણી મગન વાલજી મારફત	૧૧
૧ મગન વાલજી સપાણી	૧૧
૧ શા મોહન અમજી	૧૧
૧ શા પનજી પેલશી	૧૧
૧ કોઠારી પદમશી નાનચંદ	૧૧
૧ વોરા ત્રીક ગુલાબચંદ	૧૧
૧ શુકલ રધુરામ ખીમજી	૧૧
૧ તવાડી લક્ષ્મીચંકર બાગવત	૧૧
૧ રાવળ મગનલાલ મોરારજી	૧૧
૧ ભેશી કરચનજી રામચંદ	૧૧

૧ કંશારા છમનલાલ કુંગરસી	”
૧ પારેખ ગીરધર નાગર	”
૧ શા જ્યેષ્ઠ હકમચંદ	”
૨ મગનલાલ હરખચંદ	”
૨ મીસ્તર ગોવતજી અમીચંદને બક્ષીશ	”
૧ માંધી માણેકચંદ ગોકળ	”
૧ માંધી બાયચંદ ગોકળ	”
૧ અચારજી અંબાશંકર પ્રાણજીવન કથરત	
ટીચર.	”
૫ વ્યાસ મોહનલાલ ષેઢારામ મારફત	”
૧ મોહનલાલ ષેઢારામ	”
૧ દવે વજેશંકર જ્યેષ્ઠકર	”
૧ તવાડી છમનલાલ નરશીરામ	”
૧ શા હીમચંદ પ્રેમચંદ	”
૧ શેઠ મુખલાલ કાનજી	”
૧ દોશી અમરશી વીક્રમલાલ	”
૧૦ યુટલેલ જીવણ દરબારી	”
૨ વકીલ ગોવીંદરામ મોરારજી	”
૨ શેઠ જીવણરામ બાયચંદ	”
૨ મંછવી મગન ઝવેર	”

(૪૦)

૧ વોરા હરજીવન સુંદરજી	૧૧
૧ મવાસ નારણ વાળજી	૧૧
૧૩ મોવલ ભવાન નથુરામ મારફત	૧૦
૧ મોવલ ભવાન નથુરામ	૧૧
૧ બાવા મહુકદાસ ખીતામર	૧૧
૧ રાયચંદ પુન્ન	૧૧
૧ કંસારા કરશન ડુંગર	૧૧
૧ સંઘવી મોહન સોમચંદ	૧૧
૧ મેરાઈ મોહન કરશન	૧૧
૧ સુવાર ડાપો કોચખીન	૧૧
૧ માલી માલા ડુંગર	૧૧
૧ બાપાલાલ દામોદર	૧૧
૧ પોલીશ નાયક ગયાદીન સુખનંદન	૧૧
૧ પોલીશ પ્રાગસંગ ગંગાદીન	૧૧
૧ શા મોહન હીમચંદ	૧૧
૧ ધાંચળ ઝોઘડ રવા	૧૧
૧૧ ગાંધી વેલશી કેશવજી મારફત	૧૧
૧ ગાંધી વેલશી કેશવજી	૧૦
૧ વોરા ઉજ્જમશી ડુંગરશી	૧૧
૧ શા સુખલાલ કચરા	૧૧

(૪૨)

૧ મોરારની મારફત.	..
૧ ચત્રબુજ મોરારજી	..
૧ છગન ઉજમશી	..
૧ જ્ઞેશી નારણશંકર ગીરજશંકર	..
૧ હાંચજ છગન મગન	..
૧ શા શીવલાલ હુંદરજી	..
૧ શા લધુબાઈ રતનજી	..
૧ પટેલ નાનચંદ પ્રાગજી	..
૧ શા ગુલામચંદ સંઘજી	..
૧ મેતા નારણજી કાલુબાઈ	..
૧ શા વેલશી રામચંદ	..
૧ પારેખ પોપટ ત્રીભુવન	..
૧ રા. ઉમાશંકર ત્રીભુવન	..
૧ ત્રવાડી નાગેશ્વર રામકૃષ્ણ	..
૧ વોરા નામા સોમચંદ	..
૧ શા કર્જુર ગોકળદાસ મારફત	..
૧ શા કર્જુર ગોકળ	..
૨ શા લખમીચંદ ચતુર	..
૨ શા મોહનલાલ છગન	..
૧ શ્રે. શીવલાલ હુંગરશી	..

- ૧ શેઠ માણેકચંદ સુખલાલ સાય
 ૧ મેતા અમર્તલાલ કાકુભઈ ,,
 ૧ શીપાઈ વાઘા પુંજી ,,
 ૨ શંભવી ચત્રભજ ગોર્ધાદજી ,,
 ૧ ધા ઓધડ ઉજ્જમશી ,,
 ૧ શા પાનાચંદ શંભજી ,,
 ૧ શા પીતામર નારણજી ,,
- ૧ હજુર પોલીશ વીશજી બાવજી
 મારફત. ,,
- ૧ પા. સુખા નાગજી ખારવા.
 ૧ મેહેતાજી મોહનલાલ કમલશી ખોટું.
 ૨ શલાટ અજુ હરજીવન પ્રાંતપ્રા.
 ૧ શંભવી લધુ કેશજી વઢવાણ.
 ૧ ધાંયજી ઓધડ રઘા દીવાજીકારકુન-વઢવાણ.
 ૧ શોપાઈ આલમ નથું. વઢવાણ.
 ૧ મીસ્તર હરજીવન ઇંદરજી વઢવાણ જિંકસન.
 ૧ શા ગોરધન સવજી ,,
 ૧ પારેખ નાનચંદ લાલચંદ ,,
 ૧ પારેખ હરજીવન મુળચંદ ,,
 ૧ રાવજી જટાશંકર કુબેરજી ,,

2. मान्यं ॥

७ दलुराम भारद्वाज मुजी.

શ્રી હરિરામ ”

પરમાર બાપલ રામાનાર્ક ૧૧

१ प्रेमचंद मनोरदास उताषि टीकर.

૧ હરગોવિન્દ ઈશ્વરદાસ મહેતાજી ટીંકર.

૧ વિશંભર લખમીરામ ચુ.કા.ટીંકર.

૧ ખવાસ મેર સવળ મુળી.

૧ ગોવિંદ વશરામ પોલીસ ગઢાદ.

૧ થા નાનચંદ જીવરાજ ન્યા.ધી. મુળી.

१ हाकरशी भाजेकयंद ११

૧ હરજીવન દયારામ કામદાર રાણીગઢ.

૧ મહેતા શંકરલાલ સામળજી મોરબી.

૩ પારેખ પોપટ નાનચંદ કીંચડી.

१ गोपींक्षु देवकराय

૧ રણછોડ નેશંકર મામલતદાર

१ दालतयंद मेघल

૧ મોતીરામ વજ્જેરામ હડાળા વહીવટી કારકુન.

૧ પટેલ ખીમજી અણંદજી આસાપૂરંટ લીંખડી.

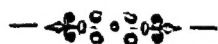
१. ४३२ छीम। राम७

(૪૫)

૧ દોશી કમ્પુર વાલજી બક્ષીશ	
૧ પારેખ લાલચંદ કચ્છરા	
૧ ત્રવાડી મોહનલાલ નારણજી	
૧ દેસાઈ છગનલાલ પરબુદાસ	બાવન
૧ મીસ્તર કેશવલાલ લાડકા	,,
૫ મીસ્તર કાળુભાઈ	,,
૨૫ શા હરી નાગર મારફત	ધ્રાંગધ્રા.
૧૧ શા ભાઈચંદ ચતુર મારફત	ખોરદ.
૧ શા ભાઈચંદ ચતુર	,,
૧ ખારડ જોડાભાઈ મેઘાભાઈ	,,
૧ જાદવ કરમણ હડીભાઈ મુખી	,,
૧ જાદવ કમા કાંધાભાઈ	,,
૧ જાદવ હીરાભાઈ રણછોડભાઈ	,,
૧ વાઘેલા માધવસંગ બાવસંગ તાલુકદાર	,,
૧ ઠક્કર છગન પુન્ન	,,
૧ વાઘેલા કાંધુ ભિમજી તાલુકદાર	,,
૧ સોની વલવ પીતામર	,,
૧ શા લલુ અમીચંદ	,,
૧ ઠક્કર હરભમ ગોવીંદ	,,
૧ પારેખ નાગજી માણિકચંદ	પાટડી.

(૪૬)

નયા જુદરદાસ	,"
દવચંદ રણુજી	,"
કેસવલાલ મોહનલાલ	,"
મેહેતાજી શીવલાલ ઓવીદજી	વડોદ.
૧ મોહનલાલ હેમચંદ્ર	અમદાવાદ.

અંધકર્તાની અરજ-દોહરા.

મિત્રો સહુને હું નમું, વર્ણવી વારંવાર;
 હિપવિદ શબ્દો હોય તો, ક્ષમા કરો આ વાર. ૧
 પંડિતને પાપે પડી, કહ્યું તે કર્ણેડ;
 જૂલ ચુક સુધારશો, એવો અમને કોડ. ૨
 પીંતણ પાક ભણ્યો નથી, નથી વિદ્યાનું સાત;
 મંત્રલ ભેગો હું કરી, છાપું વિદાન. ૩
 કર્ણુર ધનજી નામ છે, લાખપોજ સુકામ;
 દાજરાજ સ્વર્ગે જતાં, નહીં મુને આરામ. ૪
 કવિચુણી પંડિત સાનીને, શાણા જનની પામ;
 દાજ અકશોશ વર્ણવ્યો, હરમાં છે એ આશ. ૫
 કાબની અંદર ચુક તે, વાંગો સુધારી;
 માફી માગે કર્ણુર અતિ, આ અરજ ચુલ્લરી. ૬

હું છું.

કર્ણુર ધનજી ચુડામ.

આ મંત્ર પ્રસિધ્ધ કર્વી.

(૪૯)

જાહેરમંબ.

આ પુસ્તક જ્યો સાહેબને જોઈતું હશે તેને
શ્રી વઢવાણ મધ્યે વેરાવાડની પાસે શા નાનજી
ડોસાની દુકાને તેમના પાસેથી રોકડી કીંમતે મળશે.
જોઈએ તેણે પોષ્ટખર્ચ સુધાં સાડાચાર આતા
જોકડી અંગાવી લેવું. નાટપેટ કાગળ લેવામાં નહીં
આવે.

તા.

મુ. વઢવાણ.

હું હું.

કરગુર ધનજી ચુડાજી.

આ અંથ પ્રસિદ્ધકર્તા.

